

T.C.
TÜRKİYE İNSAN HAKLARI VE EŞİTLİK KURUMU
1.DAİRE KARARI

Başvuru Numarası : 2023/824
Toplantı Tarihi/Sayısı : 28.11.2023/34
Karar Numarası : 2023/926
Başvuran : A.S.R.
Başvuran Vekili : Av. M.R.E.
Adres : -
Muhatap Kurum/Kişi : Eskişehir H Tipi Kapalı Ceza İnfaz Kurumu Müdürlüğü
Muhatap Adres : Akpınar Mah. Seyitgazi Yolu 14. Km Odunpazarı/ESKİŞEHİR

I. BAŞVURUNUN KONUSU

1. Başvuru, sağlık sorunları yaşamakta olan 84 yaşındaki başvuranın ceza infaz kurumunda barındırılmasının hayati tehlike oluşturduğu iddiasının kötü muamele teşkil ettiği; sağlık durumuna uygun olmayan tutulma koşulları nedeniyle başvuranın salıverilmesinin sağlanması, Adli Tıp Kurumu veya uygun görülecek başka bir Kuruma sevkinin yapılması talebine ilişkindir.

II. İNCELEME SÜRECİ

2. Başvuran vekili, başvuru dilekçesinde özetle;

a. Başvuranın; Kahramanmaraş'ta 6/2/2023 tarihinde saat 04.17'de meydana gelen 7.4 şiddetindeki deprem neticesinde Antakya il sınırları içinde bulunan ve dört ayrı bloktan oluşan "... Sitesi"nin A ve B bloklarının yıkılması sonucunda 103 kişinin vefat etmesi nedeniyle birden fazla kişinin ölümüne neden olma suçundan Hatay Cumhuriyet Başsavcılığı tarafından başlatılan soruşturma kapsamında Hatay 1. Sulh Ceza Hakimliği tarafından verilen 20/2/2023 tarihli ve 2023/... sorgu sayılı karar uyarınca; *"sağlık durumu dikkate alınarak tutuklamadan beklenen gayenin adli kontrol tedbirleri ile de sağlanabileceği"* gerekçesiyle adli kontrol tedbiri olarak yurt dışına çıkış yasağı ve imza yükümlülüğü konularak serbest bırakıldığını,

b. Bu karara yapılan itiraz neticesinde Hatay 1. Sulh Ceza Hakimliği'nin 2023/... sorgu sayılı ve 24/2/2023 tarihli kararı ile tutuklandığını ve halen Eskişehir H Tipi Kapalı Ceza İnfaz Kurumunda tutulmakta olduğunu,

c. 6/3/2023 tarihinde Hatay Cumhuriyet Başsavcılığına ve Eskişehir H Tipi Kapalı Ceza İnfaz Kurumu Savcısına verilen dilekçeler üzerine Hatay Cumhuriyet Başsavcılığı Deprem Suçları Soruşturma Bürosu tarafından yine 6/3/2023 tarihinde Eskişehir H Tipi Kapalı Ceza İnfaz Kurumuna müzekkere yazılarak başvuran hakkında Adli Tıp Kurumu'na sevkinin yapılarak ceza infaz kurumunda kalmaya elverişli olup olmadığına ilişkin bir rapor düzenlenmesinin talep edildiğini,

ç. Ancak üzerinden bir ay gibi bir süre geçmiş olmasına rağmen başvuran hakkında bir sağlık raporu alındırılmadığını, bu konu hakkında bir karar verilmesi istemiyle Eskişehir İnfaz Hakimliğine yapılan başvurudan bir

sonuç alınmadığını, karara yapılan itiraz neticesinde de Eskişehir 1. Ağır Ceza Mahkemesince itirazlarının reddedildiğini,

d. Başvuranın 84 yaşında olduğunu ve kronik böbrek yetmezliği, hipertansiyon, diyabet (şeker) hastalığı, tiroid hastalığı, demans, beyinde bilişsel yıkıma yol açacak düzeyde alzhemier gibi önemli rahatsızlıklarının bulunduğunu, erken evre kanser hastalığını atlattığını, kronik venöz yetersizlik/periferik ve cerebral damar hastalığı, idrarını kontrol etme güçlüğü, astım ve Covid-19 hastalığı sonrası ağırlaşan ciğerlerde yetmezlik, aterosklerotik kalp hastalığı, esansiyel hipertansiyon ve gut, yutma bozukluğu-zenker divertikülü, yemek borusunda oluşan cep nedeniyle yemek yerken boğulma, dizlerde artrit, denge problemi, spinal stenöz, kronik urinal sistem enfeksiyonu, ileri düzeyde işitme güçlüğü, kronik kabızlık gibi ağır sağlık sorunlar yaşamakta olduğunu,

e. Ceza infaz kurumunda geçireceği her günün sağlık durumu ortada olan başvuran için kötü muamele teşkil edeceğini, tutuklu bulunduğu Eskişehir H Tipi Kapalı Ceza İnfaz Kurumunda temel gereksinimlerini tek başına karşılayamadığını, kurum koşulları ve tedavi yetersizliği sebebiyle hastalıklarının günden güne ilerlediğini,

f. Kronik kabızlığı için gerekli olan sağlıklı beslenme imkanının ceza infaz kurumunda sağlanamadığını, prostat rahatsızlığından dolayı idrarını kaçırdığını, ilaçlarını zamanında ve doğru şekilde alamadığını, iyi beslenemediğini, ceza infaz kurumu personelinden ve çevresindeki insanlardan herhangi bir yardım alamadığını, bu durumun kendisinde yarattığı stres ve üzüntü nedeniyle onurunun zedelendiğini,

g. Alzheimer rahatsızlığından ötürü sağlığına ilişkin riskleri ve ihtiyaçlarını ifade edemediğini, durumunun git gide kötüleştiğini, ceza infaz kurumu yönetimi ile iletişim kuramadığını ve ailesinin de sağlık durumu hakkında bilgi alamamasının kaygı ve üzüntü verici olduğunu ifade etmiştir.

h. Kurum idaresinden başvuranın sağlık durumuna ilişkin bilgi alamadıkları, başvuranın içinde bulunduğu durumun tutukluluğun sonucu olan asgari eşik düzeyini aştığı ve insanlık dışı, onur kırıcı bir muameleye dönüştüğü,

ı. Anayasa'nın 19'uncu maddesi ve Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi'nin 5'inci maddesi bağlamında tutulanların da temel hak ve özgürlüklere sahip olduğu, tutuklamanın insan onuruna yakışır bir biçimde olması gerektiği, başvuranın sağlık durumunun yakından takip edilmesi gerektiği, ceza infaz kurumu koşullarının tedavi ve takip sürecini olumsuz etkileyebileceği, bu sebeple başvuranın alıkonulmaya devam edilmesinin uygun olmayacağı iddia edilmekte;

i. Başvuranın yaşı ve sağlık durumu göz önünde bulundurularak ceza infaz kurumunda tek başına yaşamını sürdürmeye engel oluşturup oluşturmadığı hakkında Kurumumuza sunulan raporlar da dikkate alınarak ivedilikle karar verilmesi, Adli Tıp Kurumu veya uygun görülecek başka bir Kuruma sevkinin yapılması talep edilmektedir.

3. Muhatap Eskişehir H Tipi Kapalı Ceza İnfaz Kurumu Müdürlüğünden alınan yazılı görüşte;

a. Başvuranın 24/2/2023 tarihinde tutuklanarak Kurumlarına giriş yaptığı,

b. Başvuranın yaşa bağlı olarak ceza tehirinin gerekip gerekmediğine ilişkin 1/3/2023 tarihli ve 2023/1742 sayılı yazı ile Eskişehir Şehir Hastanesine müzekkere yazıldığı,

c. İlgili müzekkere "başvuranın durumunun 5275 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanununun 16/2-16/6 maddesi kapsamında değerlendirilip değerlendirilmediği, infazını hastanede yatarak mı ceza infaz kurumu şartlarında mı devam etmesi gerektiği, ceza infaz kurumu koşullarında hayatını yalnız idame ettirip ettiremeyeceği, cezasının infazının geriye bırakılıp bırakılmayacağı, cezasının infazının geriye bırakılması uygun görülmesi halinde ne kadar süre ile geriye bırakılması gerektiği, başvuranın durumunun Anayasa'nın 104/2-b maddesinde belirtilen "sürekli hastalık, sakatlık ve kocama hali" kapsamında değerlendirilip değerlendirilmediği, 5275 sayılı Kanun'un 105/A maddesinin 3/b fıkrası kapsamında ağır hastalık, engellilik ve kocama hali olup olmadığı,

başvuranın anılan Kanun maddesinden faydalanıp faydalanamayacağı, başvuranın infazı açısından yapılacak değerlendirmeye esas olmak üzere hastalığı nedeniyle R Tipi Kapalı/Açık Ceza İnfaz Kurumlarında kalmasının gerekip gerekmediği” hususlarının sorulduğu,

ç. Tutuklunun 6/3/2023 tarihinde hastaneye sevkinin gerçekleştirildiği, muayene ve tetkik işlemleri tamamlanarak 25/4/2023 tarihinde düzenlenen Sağlık Kurulu Raporunun Kurumlarına gönderildiği,

d. Alınan Sağlık Kurulu Raporunun da 26/4/2023 tarihli ve ... sayılı yazı ile Hatay Deprem Suçları Soruşturma Bürosuna gönderildiği,

e. Eskişehir Şehir Hastanesinin 25/4/2023 tarihli Durum Bildirir Sağlık Raporu ile “5275 sayılı Kanun’un 16’ncı maddesi gereğince cezasının tehiri gerekmediği, ceza infaz kurumu koşullarında hayatını yalnız idame ettirebileceği, cezasının infazının cezaevinde infazı halinde hayati bir tehlike arz etmeyeceği sakatlık ve kocama hali olmadığı” belirtildiği,

f. Müdürlük olarak Hatay Deprem Suçları Soruşturma Bürosuna hitaben yazmış oldukları 15/5/2023 tarihli yazı ile tutuklu hakkında Şehir Hastanesince düzenlenen sağlık durum bildirir raporunun yazı ekinde bilahare sunulduğu ifade edilmiştir.

4. Muhatap Eskişehir H Tipi Kapalı Ceza İnfaz Kurumu Müdürlüğünün cevabı, başvuran vekiline yazılı görüşünü sunması için iletilmiş ancak başvuran vekili Kurumumuza görüşünü iletmemiştir.

III. İLGİLİ MEVZUAT

5. 20/4/2016 tarihli ve 6701 sayılı Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu Kanunu’nun 9’uncu maddesinin birinci fıkrasının (i) bendinde; “Özgürlüğünden mahrum bırakılan ya da koruma altına alınan kişilerin ulusal önleme mekanizması kapsamındaki başvurularını incelemek, araştırmak, karara bağlamak ve sonuçlarını takip etmek” Kurumun görev alanları arasında düzenlenmiştir.

6. Aynı Kanun’un 17’nci maddesinin birinci ve sekizinci fıkralarında; “özgürlüğünden mahrum bırakılan ya da koruma altına alınan kişilerin Kuruma bizzat başvuru yapabileceği” hükme bağlanmıştır.

7. 24/11/2017 tarihli ve 30250 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanarak yürürlüğe giren Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu Kanununun Uygulanmasına İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelik’in 48’inci maddesinin birinci fıkrasının (ç) bendinde; Kuruma yapılan başvuruların inceleme ve araştırmaya geçilmeden önce ön incelemeye tabi tutulacağı ve “yargı organlarında görülmekte olan veya yargı organlarınca karara bağlanmış uyuşmazlıklara ilişkin olup olmadığı” yönünden inceleneceği hükmü bulunmaktadır.

8. Aynı Yönetmelik’in 65’inci maddesinin birinci fıkrasına göre; “Kurum, yapılan başvuru veya resen inceleme kapsamında yaptığı inceleme ve araştırma sonucunda incelenemezlik kararı, gerekçeli kabul edilmezlik kararı, gönderme kararı, ihlal kararı, idari yaptırım kararı, uzlaşma kararı, ret kararı ve karar verilmesine yer olmadığına dair karar verir.”

IV. DEĞERLENDİRME VE GEREKÇE

9. Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumunun amacı; insan onurunu temel alarak insan haklarının korunması ve geliştirilmesi, kişilerin eşit muamele görme hakkının güvence altına alınması, hukuken tanınmış hak ve hürriyetlerden yararlanmada ayrımcılığın önlenmesi ile bu ilkeler doğrultusunda faaliyet göstermek, işkence ve kötü muameleyle etkin mücadele etmektir.

10. Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu, İşkenceye ve Diğer Zalimane, Gayriinsanî veya Küçültücü Muamele veya Cezaya Karşı Birleşmiş Milletler Sözleşmesine Ek İhtiyari Protokol (OPCAT) uyarınca Ulusal Önleme Mekanizması görevini üstlenmiştir. 6701 sayılı Kanun’un 9’uncu maddesiyle; Türkiye İnsan Hakları ve

Eşitlik Kurumuna İşkenceye ve Diğer Zalimane, Gayriinsanî veya Küçültücü Muamele veya Cezaya Karşı Birleşmiş Milletler Sözleşmesine Ek İhtiyari Protokol hükümleri çerçevesinde Ulusal Önleme Mekanizması görevini yapmak, özgürlüğünden mahrum bırakılan ya da koruma altına alınan kişilerin Ulusal Önleme Mekanizması kapsamındaki başvurularını incelemek, araştırmak, karara bağlamak ve sonuçlarını takip etmek görevleri verilmiştir.

11. 6701 sayılı Kanun'un genel gerekçesinde de bu görev kapsamı; özgürlüklerinden mahrum bırakılan kişilerin alıkonuldukları ceza ve tutukevleri, kamplar, bakım merkezleri gibi yerlerde işkence ve kötü muamele vakalarının yaşanmaması amacıyla bu yerlere yönelik izleme, inceleme, denetleme, değerlendirme ve raporlama faaliyeti yürüten bir ulusal önleme mekanizmasının oluşturulması ya da mevcut insan hakları kurumlarına bu görevin verilmesini öngören OPCAT'in getirdiği yükümlülüğün bir gereği olarak Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumuna bu sorumluluğun yüklendiği şeklinde açıklanmıştır. 6701 sayılı Kanun ve bu Kanun'un gerekçesine bakıldığında bu sorumluluk; işkence ve kötü muameleyle karşı Ulusal Önleme Mekanizması görevi şeklinde betimlenmiştir.

12. Başvuran vekili tarafından A.S.R.'nin ceza infaz kurumunda yaşı ve sağlık koşulları nedeniyle yaşamını idame ettirmesinin mümkün olup olmadığı hakkında Adli Tıp Kurumu tarafından bir değerlendirmenin halen yapılmamış olması üzerine Kurumumuza başvuru yaptıkları ifade edilmiş; ceza infaz kurumu koşullarının tedavi ve takip sürecini olumsuz etkileyebileceği, bu sebeple başvuranın alıkonulmaya devam edilmesinin uygun olmayacağı belirtilerek başvuranın ceza infaz kurumunda tek başına yaşamını sürdürmeye engel oluşturup oluşturmadığı hakkında ivedilikle karar verilmesi, Adli Tıp Kurumu veya uygun görülecek başka bir Kuruma sevkinin yapılması talep edilmiştir. Başvuruya konu somut olaydaki iddiaların, 84 yaşında olan ve birçok sağlık sorunu bulunan başvuranın yaşı ve sağlık sorunları nedeniyle ceza infaz kurumunda tutuluyor olmasının kötü muamele yasağını ihlal edip etmediğine ilişkin esastan incelenebileceği değerlendirilmiş ve kabul edilebilir olduğu anlaşılmıştır.

13. Türkiye Cumhuriyeti Anayasası'nın 17'nci maddesinin üçüncü fıkrasındaki "*Kimse insan haysiyetiyle bağdaşmayan bir cezaya veya muameleyle tabi tutulamaz.*" şeklindeki kural, mahpuslara yönelik uygulamalar için de geçerlidir. Bu husus 13/12/2004 tarihli ve 5275 sayılı Kanun'un "*İnfazda temel ilke*" başlıklı 2'nci maddesinin ikinci fıkrasında "*Ceza ve güvenlik tedbirlerinin infazında zalimane, insanlık dışı, aşağılayıcı ve onur kırıcı davranışlarda bulunulamaz.*" ve yine Kanun'un 6'ncı maddesinin birinci fıkrasının (b) bendinde "*Hürriyeti bağlayıcı cezanın zorunlu kıldığı hürriyetten yoksunluk, insan onuruna saygının korunmasını sağlayan maddi ve manevi koşullar altında çektirilir.*" şeklinde düzenleme ile açıkça ifade edilmiştir.

14. Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi'nin "*İnsan haklarına saygı yükümlülüğü*" başlıklı 1'inci maddesi şöyledir: "*Yüksek Sözleşmeciler Tarafından kendi yetki alanları içinde bulunan herkesin, bu Sözleşme'nin birinci bölümünde açıklanan hak ve özgürlüklerden yararlanmalarını sağlarlar.*" Sözleşme'nin 3'üncü maddesi şöyledir; "*Hiç kimse işkenceye veya insanlık dışı ya da aşağılayıcı muamele veya cezaya tabi tutulamaz.*"

15. 5275 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanun'un "*Hapis cezasının infazının hastalık nedeni ile ertelenmesi*" başlıklı 16'ncı maddesine göre;

"(1) Akıl hastalığına tutulan hükümlünün cezasının infazı geriye bırakılır ve hükümlü, iyileşinceye kadar Türk Ceza Kanununun 57'nci maddesinde belirtilen sağlık kurumunda koruma ve tedavi altına alınır. Sağlık kurumunda geçen süreler cezaevinde geçmiş sayılır.

(2) Diğer hastalıklarda cezanın infazına, resmî sağlık kuruluşlarının mahkûmlara ayrılan bölümlerinde devam olunur. Ancak bu durumda bile hapis cezasının infazı, mahkûmun hayatı için kesin

bir tehlike teşkil ediyorsa mahkûmun cezasının infazı iyileşinceye kadar geri bırakılır.

(3) Yukarıdaki fıkralarda belirtilen geri bırakma kararı, Adli Tıp Kurumunca düzenlenen ya da Adalet Bakanlığınca belirlenen tam teşekküllü hastanelerin sağlık kurullarınca düzenlenip Adli Tıp Kurumunca onaylanan rapor üzerine, infazın yapıldığı yer Cumhuriyet Başsavcılığınca verilir. Geri bırakma kararı, mahkûmun tâbi olacağı yükümlülükler belirtilmek suretiyle kendisine ve yasal temsilcisine tebliğ edilir. Mahkûmun geri bırakma süresi içinde bulunacağı yer, kendisi veya yasal temsilcisi tarafından ilgili Cumhuriyet Başsavcılığına bildirilir. Mahkûmun sağlık durumu, geri bırakma kararını veren Cumhuriyet Başsavcılığınca veya onun istemi üzerine, bulunduğu veya tedavisinin yapıldığı yer Cumhuriyet Başsavcılığınca, sağlık raporunda belirtilen sürelerle, bir süre bulunmadığı takdirde birer yıllık dönemlere göre bu fıkroda yazılı usule uygun olarak incelettirilir. İnceleme sonuçlarına göre geri bırakma kararını veren Cumhuriyet Başsavcılığınca, geri bırakmanın devam edip etmeyeceğine karar verilir. Geri bırakma kararını veren Cumhuriyet Başsavcılığının istemi üzerine, mahkûmun izlenmesine yönelik tedbirler, bildirim yapıldığı yerde bulunan kolluk makam ve memurlarınca yerine getirilir. Bu fıkroda yazılı yükümlülüklerle aykırı hareket edilmesi hâlinde geri bırakma kararı, kararı veren Cumhuriyet Başsavcılığınca kaldırılır. Bu karara karşı infaz hâkimliğine başvurulabilir.”

16. Avrupa İşkence ve İnsanlık Dışı veya Onur Kırıcı Ceza veya Muamelenin Önlenmesi Komitesi (CPT) nin 3’üncü Genel Raporu’nun 30’uncu paragrafında; “...Yetersiz sağlık hizmetleri, ‘insanlık dışı ve aşağılayıcı muamele’ teriminin kapsamına giren koşulların hızla ortaya çıkmasına neden olabilir. Ayrıca belli bir cezaevinde sunulan sağlık hizmetleri, hem o cezaevinde hem de diğer yerlerde (özellikle emniyet birimlerinde) kötü muamelenin önlenmesinde önemli rol oynayabilir. Bunun da ötesinde, söz konusu hizmetler, sunuldukları tesisteki genel yaşama koşulları üzerinde olumlu etkide bulunabilir.” ifadesi bulunmaktadır. (AİÖK, 3.Genel Rapor, [CPT/Inf (93) 12])

17. Avrupa Konseyi Bakanlar Komitesinin Üye Devletlere Cezaevinde Tıbbi Bakımın Ahlaki ve Kurumsal Yönleri İle İlgili R (98) 7 Sayılı Tavsiye Kararına Ek başlıklı belgenin “Sürekli Hapse Uygun Olmayan Kişiler” başlıklı bölümünün ilgili kısmını içeren 50’inci paragrafı şöyledir: “Ciddi fiziki rahatsızlıkları olan kişilerle, yaşlı olanlar mümkün olduğu kadar günlük yaşamlarını idame ettirebilecekleri şekilde barındırılmalıdırlar ve cezaevi mevcudundan tecrit edilmemelidirler. Sakat hastaların ve tekerlekli sandalyelerin geçmesine yardımcı olmak amacıyla dış dünyadakine benzer yapısal değişiklikler gerçekleştirilmelidir.”

18. Başvuranın iddiaları esas yönünden ele alındığında; AİHM ve Anayasa Mahkemesi’nin (AYM) konu yönünden benzer kararlarının olduğu görülmektedir. AİHM’in yaşlı ve hasta tutuklu/hükümlülere yönelik muameleye ilişkin kararları incelendiğinde; davaya konu olayda başvuru şikâyetinde bulunduğu 90 yaşındadır ve bu yaşta bir kişinin cezaevinde tutulmasının Sözleşme’nin 3’üncü maddesine (insanlık dışı ya da aşağılayıcı muamele veya ceza yasağı) aykırı olduğunu ve tutulduğu cezaevindeki tutukluluk koşullarının, aşırı yaşlılığa ve sağlık durumuna uygun olmadığını ileri sürmüştür. Ancak Mahkeme başvuruyu kabul edilemez (açıkça dayanaktan yoksun) olarak beyan etmiştir. Mahkeme, belirli durumlarda yaşlı bir kişinin uzun bir süre boyunca tutulmasının Sözleşme’nin 3’üncü maddesi kapsamında bir sorun teşkil edebileceğine yönelik ihtimali hesaba katmakla birlikte, her bir davanın kendine has koşullarda dikkate alınması gerektiğinin altını çizmiştir. Mahkeme ayrıca, Sözleşme’ye taraf hiçbir devlette alıkonma açısından üst yaş sınırının bulunmadığını belirtmiştir. Mahkeme mevcut davada, başvuranın genel sağlık durumu ve alıkonma koşulları dikkate alındığında, kendisine yapılan muamelenin, Sözleşme’nin 3’üncü maddesi kapsamına girmesi için gerekli görülen zorluk seviyesine ulaşmadığına

karar vermiştir (AİHM, *Papon/France (No. 1)*, B. No: 64666/01, 7/6/2001). Bu bağlamda Mahkeme, sadece yaşlılığın ve hastalık durumunun Sözleşme'nin 3'üncü maddesi kapsamında ihlal oluşturmayacağını ve her olayın kendine has özelliklerinin ihlal kararı bakımından değerlendirilmesi gerektiğini vurgulamıştır. (TİHEK, B.No: 2021/856, K.No:2022/275, 11/5/2022, para.15.)

19. AYM, ceza infaz kurumundaki tutulma koşullarının tutuklunun sağlık durumuna uygun olmaması nedeniyle kötü muamele yasağının ihlal edildiği iddiasına ilişkin; “..... *Başvurucu hakkında tanzim edilen hiçbir raporda başvurusunun ceza infaz kurumunda tutulması durumunda tedavi edilemeyeceğine ve/veya ceza infaz kurumundaki koşullar nedeniyle hastalığının kötüleşeceğine, bu nedenle yaşamsal tehlikesinin bulunduğuna ilişkin açık tespitler yer almamaktadır.*” (AYM, *Yusuf Özmen*, B. No: 2019/13637, 30/6/2021, para.117) gerekçesinden hareketle sağlık durumunun ceza infaz kurumunda tutulmasına kesin olarak uygun olmaması nedeniyle kötü muamele yasağının ihlal edildiğine ilişkin iddia yönünden Anayasa'nın 17'nci maddesinin üçüncü fıkrasında güvence altına alınan kötü muamele yasağının ihlal edilmediğine karar vermiştir.

20. Başvuran vekilinin dilekçesinde ileri sürdüğü iddialara ilişkin muhatap Kurumdan özellikle başvuranın durumuna ilişkin 5275 sayılı Kanun'un “*Hapis cezasının infazının hastalık nedeni ile ertelenmesi*” başlıklı 16'ncı maddesinin ilgili hükümleri uyarınca hapis cezasının infazının ertelenmesine ilişkin bir işlem yapıp yapılmadığına dair bilgi belgelerin ve yazılı görüşünün sunulması istenmiştir. İhlal iddiasına muhatap Kurum tarafından gönderilen cevabi yazı ve ekleri incelendiğinde, Eskişehir H Tipi Kapalı Ceza İnfaz Kurumunca, 24/2/2023 tarihinde Kurumlarına giriş yapan tutuklu A.S.R. sağlık durumunun ve yaşa bağlı ceza tehirinin gerekip gerekmediği yönünde değerlendirme yapılmasına ilişkin 1/3/2023 tarihli yazı ile Eskişehir Şehir Hastanesine müzekkere yazılarak; başvuranın durumunun 5275 sayılı Kanun'un 16/2-16/6 maddesi kapsamında değerlendirilip değerlendirilmediği, infazını hastanede yatarak mı ceza infaz kurumu şartlarında mı devam etmesi gerektiği, ceza infaz kurumu koşullarında hayatını yalnız idame ettirip ettiremeyeceği, cezasının infazının geriye bırakılıp bırakılmayacağı, cezasının infazının geriye bırakılması uygun görülmesi halinde ne kadar süre ile geriye bırakılması gerektiği, başvuranın durumunun "sürekli hastalık, sakatlık ve kocama hali" kapsamında değerlendirilip değerlendirilmediği, 5275 sayılı Kanun'un 105/A maddesinin 3/b fıkrası kapsamında ağır hastalık, engellilik ve kocama hali olup olmadığı, başvuranın anılan Kanun maddesinden faydalanıp faydalanamayacağı, başvuranın infazı açısından yapılacak değerlendirmeye esas olmak üzere hastalığı nedeniyle R Tipi Kapalı/Açık Ceza İnfaz Kurumlarında kalmasının gerekip gerekmediği konularına ilişkin Baştabiplikçe ivedi bir şekilde değerlendirme yapılmasının talep edildiği anlaşılmıştır.

21. Bu kapsamda, başvuranın 6/3/2023 tarihinde Eskişehir Şehir Hastanesine sevkini yapıldığı, muayene ve sevk işlemlerinin tamamlanmasını müteakip Eskişehir Şehir Hastanesince düzenlenen 25/04/2023 tarihli Durum Bildirir Sağlık Kurulu Raporunun muhatap Kuruma gönderildiği anlaşılmıştır. Başvuran hakkında düzenlenen altı ay süre geçerliliğe sahip sağlık raporunda; “*Sağ 54 DB Sol 49 DB işitme kaybı, sık tekrarlayan ve tedaviyle kısmi kür sağlanabilen prostat hastalığı, hipertansiyon, klas I nükleer skleroz, 5275 sayılı Kanun'un 16'ncı maddesi gereğince cezasının tehiri gerekmez, ceza infaz kurumu koşullarında hayatını yalnız idame ettirebilir, cezasının infazının cezaevinde infazı halinde hayati bir tehlike arz etmez, sürekli hastalık vardır, sakatlık ve kocama hali yoktur, kişinin demans açısından en az altı ay süreyle aylık düzenli nöroloji poliklinik takipleri sonrasında yeniden değerlendirilmesi uygundur. (K.O.B. ile)*” tıbbi değerlendirmesine yer verildiği görülmüştür.

22. Alınan güncel sağlık kurulu raporunun da 15/5/2023 tarihinde Hatay Cumhuriyet Başsavcılığı Deprem Suçları Soruşturma Bürosuna gönderildiği anlaşıldığından; başvuranın en yakın tam teşekküllü sağlık kuruluşuna sevk edilerek durumuna ilişkin muhatap nezdinde ceza tehirinin gerekliliğinin araştırılması için gereken

müracaatların yapılmış olduğu, başvuranın R Tipi/açık ceza infaz kurumlarında kalmasının gerekip gerekmediği gibi başvuranın öznel durumu ile tutulma koşulları arasındaki uyumsuzluğu gidermeye yönelik tedbirlerin araştırıldığı, başvuran hakkında düzenlenen sağlık kurulu raporu ile cezaevinde yatmasında bir mahsur olmadığı sonucunun doğduğu değerlendirilmektedir.

23. Sonuç olarak yukarıda açıklanan nedenlerle, 20/4/2016 tarihli ve 6701 sayılı Kanun'un 9'uncu maddesinin birinci fıkrasının (i) bendi kapsamında kötü muamele yasağının ihlal edilmediği kanaatine varılmıştır.

V. KARAR

A. Başvuruda KÖTÜ MUAMELE YASAĞININ İHLAL EDİLMEDİĞİNE,

B. Kararın taraflara tebliđine ve KAMUOYUNA DUYURULMASINA,

C. Karara karşı tebliğ tarihinden itibaren 60 gün içerisinde Ankara İdare Mahkemesine başvurulabileceğine,

28/11/2023 tarihinde, OY BİRLİĞİYLE, karar verildi.

e-imzalıdır

Av. Alişan TİRYAKİ
Daire Başkanı

e-imzalıdır

Dilek ERTÜRK
Üye

e-imzalıdır

İsmail AYAZ
Üye

e-imzalıdır

Saffet BALIN
Üye

e-imzalıdır

Yunus Emre KARAOSMANOĐLU
Üye